

fiskivinna aðrastaðni

Hvalastovnurin nøríst á øllum høvum

Hvalastovnurin á öllum heimsins höfum er vaksandi, og ein hin fremsta orsök til, á hann nærast er, á kvotur eru settar fyrri veiðuna áv teimum ymsu hvalaslögum. Í hesum dögum hefur alheims hvalaveyndin hildið fund í Canberra í Austrálie, og visindamenn eru rættiliga vel nøgdir um stöðuna, til menn hævdu hildið, á langt verri stóð til við stórhvalaslögum.

Men framvegis er bláhalvurinn friðaður burtur av. Einans í Suðurlandinu halda vísindamenn, at stovnurinn nú hevur 10.000 hvalir, men fyrribils verður ikki talan um at loyva at skjóta bláhalv av nýggjum.

Harafturímóti veiða teir sperm-
ar, finnhval og seiðhval bæði í
Suðurishavinum og í norðara
parti av Kyrrahavinum.

Tilsamans eru 80 ymisk hvalaslög um allan knöttin — og hver skuldi trúð tí? Fleiri av hesum hvalaslögum hava ong-

antið verið veidd og það av-
ymsum orsökum, helst tí at það
íkkí hefur loyst segg figgarlega
ella einisni tí, at það hefur verið
torført at veiða serstök hvalaslag.
Mest týðningarmesta er, at
einki hvalaslag er oytt full-
komiliga, sum menn hava borið
óttu fyrri orsakad av óstórári
veiðum. Men onnur hvalaslag eru í
vanda vegna ofvísing, og tøy
koma framvegis at verða friðaður.
Grønlandshvalurin er friðaður,
hann hefur verið jagstraður líka
síðani ár 1600. Í Barentshavin
um hava tær einas átt 3—4
grønlandshvalir seinastu 10 ár-
ini. Men kortini hava vísinda-
menninir góðar vónir um, at
grønlandshvalurin aftur fer at
norast víð at friða hann heilt
longrí áramál.

Talan hefur eisini verið um at friða nebbafisk, það eru einahelst amerikanskir og canadiskir vísindamenn, ið halda at hetta er neyðugt, meðan norðmenn ikki halda það vera neyðugt heilt at friða hetta slag í Norðuratlants-

havi, men at veiðan skal fara fram undir strangum eftirliti.

Eitt tykist vera víst: tøy hvalasög, ið eru total-friðað, koma neyvan fyríbils at verða givin leys til veiðu, hetta hóast at útlitið fyri hvalastovnin fram-yvir ikki er so ringt eftir seinastu metingum hjá vísindamonnum.

Hvussu vordði er við grindahvalinum á, sum rimuligt hevur størsta áhuga hjá føroyingum, er ikki rættliga víst, men hann hevur eisini verið jagstraður nóg so hart, og einahelst norðmenn hava um okkara leið gjørt nýgg av skjóta grindahval, ella „smáhval“, sum norðmenn rópa grindahvalin. Tað er neývan at ivast í, at henda veiða fyri at vinna lívi burtur úr spikunum at selja á heimsmarkaðnum hevur skert um stovnin, men í hvussu stóran mun eru teir sakonu ikki samdir um. Men grindahvalurin hevur sjálvsagt eisini verið til umrøðu á hvalafundinum á Australia, sum beint nú er av.

Ísland eigur ekki einans at hugsa um fisk

Ísland eigur ekki einans at hugsa um fisk sum vinnuveg, men íslendingar eiga eisini at leita upp aðrar vinnuvegir fyrri at bota um landsins búskaparviðurskipti, verður sagt í eini frágreiðing frá stovninum fyrri búskaparlíga samvinnu, OECD. Sum er hava íslendingar hugsað at nógv um toska- og aðra fiski-veiði, og tað er ikki nóg miklið til at stimbra landið búskaparlíga, annað skal eisini til. Tað hevði verið ein fyrminur, um Ísland bygdi iðnaðarvirki av ymsum slag uppí á landi uttan einans fiskaviri, sigur stovnurin, ið m.a. virir á, at nógv meir kann fáast burtur úr íslenska landbúnaðinum, um rætt verður atborið.

Íslendingar hafa löngu sett í verk tiltök at ganga OECD stovninum á mæti og á sett á stovn smærri og stærri framleiðslu virki, t.d. innan cement- og aluminíumsíðnað.

Nýggjur norskur klippfiskamarknaður

Norðmenn royna at fáa sum mest burtur úr klippfiskaframleiðslu og at finna nýggjar marknaðar, eitt nú í Afríku. Seinast er Angola, ið áður var portugisiskt hjáland, byrjað at keypa norsk-an fisk. Í hesum døgum hava norðmenn avskipað 2000 tons, ið eru farin beinleiðis úr Alesund til Luanda.

Tey 2000 tonsini hava pen-
ingavirðið á 22 miljónum
norskum krónum og er í nogd
helvítina av samlaðu árs-
framleiðsluni av hesari klipp-
fiskagóðsku í Noreg. Mesti
parturin er longu, ið teir hava
virkað til klippfisk. Eisini til
onnur lond í Afrika lata norð-
menn stóðugt meiri av klipp-
fiski, men vanligt er ikki, at
teir har keypa klippfisk burt-
ur úr toski, til at hann verður
hildin ov dýrur fyri tey fá-
tæku londini í Afrika; tað er
mest longa og bromsa, ið
talan er um, og í ein vissan
mun eisini upsi.

Tey betri fiskasløginu sum hýsa og tuskur fara til lond, ið betur eru før at gjalda hin dýrara fiskin. Men kortini gongst striltið hjá norðmönnum at sleppa av við tusk og hýsu, og orsök in, at keypararnir halda hann er ov dýrur. Hetta er dømi um i Brailia, ið leingi hevur verið størsti fiskakeypari úr Noreg. Nú er norskur klippfiskur har vórðin so dýrur i handlinum, at vanlig fólk ikki eiga ráðini at gjalda hann, ti at kjøt er munandi biligari.

**Russara vilja reinska
Svartahavið**

Frá og við árinum 1985 fáa idnaðarvirki og búnaðarfrýktur úr hafa mark móti Svartahavinum og Asochavínum í Sovjet ekki löyvi at koyra avfall av nøkrum slag í hesi vøtn ella í áir, sum renna út í hesi vøtn. Í meðan verða reiskingarvirki gjørd í býunum Odessa, Illitisjevsk, Tause og Sevastopol, sigur Tíðindastovan APN.

Ein reinsking av heimsins
størsta vatni, Kaspi, hefur
gingið fyr seg í fleiri ár í
samvinnu millum Sovjet og
Iran. Her er mark sett fyr,
hvussu nógv av kemiskum
avfalli og av olju, sum loyvt
er at koyra á sjógv.

**Týsk ábreiðsla
til Noregs**

Noreg roynir at fáa EF-lond at stríðast hver móti öðrum í samráðingum um fiskivinnu, kvotu og avmarkan um fiskiskapi, sigur varaformaðurinn í vesturtýska fiskimannafelagnum Dieter Koch í Bremen. Eisini standast trupulleikar av teimum norsku krovum um meskaviddir og kvotur, og rakar hesi norsku krov einahelst vesturtýskar fiskimenn, av tí at tríðingurin av tí týska havfiskiskapi er á norskum havøki, sigur Dieter Koch.

Varaformaðurin fer illa við norsku myndugleikunum, sum hann skuldsetur fyri at royna at forkoma með alla bæði týskum og øðrum utt-
 andlanda fiskiskapi við Noregs strendur.

